

Ergotherapeutische adviesrapportage sta-op-stoel

Handleiding & formulier

Nederlandse
Vereniging voor
Ergotherapie

Auteurs:

C. Rullens, A. Scheffer

ISBN 90-5189-970-X

<http://www.ergotherapie.nl>
nve@ergotherapie.nl

<http://www.lemma.nl>
infodesk@lemma.nl

© 2001, Nederlandse Vereniging voor Ergotherapie (NVE), Kaap Hoorndreef 56B, 3563 AV Utrecht

Nederlandse Vereniging voor Ergotherapie (NVE)

Aangesloten bij: World Federation of Occupational Therapists (WFOT) en Committee of Occupational Therapists for European Communities (COTEC)

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voorzover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16b Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, Stb. 351 zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, Stb. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht, Postbus 882, 1180 AW Amstelveen. Voor het overnemen van één of meer gedeelten uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Omslagontwerp en typografie: Twin Design BV, Culemborg

Inhoud

1	Achtergrondinformatie	4
1.1	Hoe verloopt de aanvraag van een sta-op-stoel?	4
1.2	Wie komt in aanmerking voor een sta-op-stoel?	4
2	Handleiding bij het invullen van de standaard ergotherapeutische adviesrapportage sta-op-stoel.	4
Aanvraag sta-op-stoel		

1 Achtergrondinformatie

1.1 Hoe verloopt de aanvraag van een sta-op-stoel?

Een sta-op-stoel wordt aangevraagd in het kader van de Regeling Hulpmiddelen 1996. De aanvraag voor toestemming van verschaffing van een sta-op-stoel gaat vergezeld van een schriftelijke toelichting van de behandelend arts rechtstreeks naar de zorgverzekeraar.

De aanvraag bevat, behalve de gegevens van de patiënt, een korte uitleg of beschrijving van de reden van aanvraag, bijvoorbeeld het ziektebeeld of beperking.

Als de aanvraag aan de richtlijnen van de Regeling Hulpmiddelen blijkt te voldoen, kan er worden verstrekt.

De volgende richtlijnen staan vermeld in de Regeling Hulpmiddelen:

- De cliënt heeft problemen met het zitten, gaan zitten of het opstaan.
- De cliënt kan niet volstaan met een stoel die voldoet aan normale ergonomische eisen.
- Zelfstandig opstaan uit een stoel met een optimale zithoogte is voor de cliënt redelijkerwijs niet mogelijk.
- De cliënt is langdurig op het hulpmiddel aangewezen.

1.2 Wie komt in aanmerking voor een sta-op-stoel?

De verzekerde heeft aanspraak op een sta-op-stoel indien hij problemen heeft met het zitten, het gaan zitten of het opstaan en hij niet kan volstaan met een stoel die voldoet aan de normale ergonomische eisen. Onder aanpassingen die voldoen aan de normale ergonomische eisen worden de volgende aanpassingen begrepen: neksteun, hoofdsteun, beensteun, lende-steun, verstelbare rugleuning, voetsteun, verstelbare zitting, verstelbare armleuning, aanpassingen met betrekking tot zithoogte, zitdiepte of zitbreedte. Indien de verzekerde een dergelijke aanpassing wenst, kan worden volstaan met de aanschaf van een passende stoel voor eigen rekening. Zogenaamde seniorenstoelen en andere stoelen voor bepaalde leeftijdsgroepen vallen niet onder de aanspraak.

Er is een zitprobleem als er bijvoorbeeld sprake is van een balansprobleem, ernstige scoliose, spasticiteit of van bewegingsbeperkingen in heup of knie.

Een aangepaste stoel voor een opsta-probleem is geïndiceerd als zelfstandig opstaan uit een stoel met een optimale zithoogte voor betrokkene redelijkerwijs niet mogelijk is.

In de praktijk zal het meestal gaan om gecombineerde problematiek waarbij naast functiestoornissen van de benen ook sprake is van functiestoornissen aan de armen.

Problemen op het gebied van staan of lopen vormen geen indicatie voor de verstrekking van een aangepaste stoel. Bij loopproblemen kan bekeken worden of de verzekerde in aanmerking komt voor verstrekking van een loophulpmiddel. Uitsluitend rugklachten, niet anders dan pijnklachten in de lage rug, die

aanleiding geven tot zitproblemen, vormen ook geen indicatie voor verschaffing van een aangepaste stoel. Tot slot bestaat er geen aanspraak bij vetzucht, reuzen- of dwerggroei.

Aanspraak bestaat indien de verzekerde langdurig op dit hulpmiddel is aangewezen.

2 Handleiding bij het invullen van de standaard ergotherapeutische adviesrapportage sta-op-stoel

Gegevens aanvrager

Achter de naam van de cliënt moet aangegeven worden of het om een man of vrouw gaat.

Hulpvraag van de aanvrager

Hier wordt de hulpvraag van de cliënt beschreven. Het heeft de voorkeur om dit met de heer/mevrouw aan te duiden. Het is wel belangrijk vanuit de cliënt te schrijven. Deze komt immers met de hulpvraag.

In de hulpvraag dienen de stoornissen gerelateerd te worden aan activiteiten(gebieden) waarin de cliënt beperkingen ondervindt.

Voorbeeld

Doordat de heer minder kracht in zijn benen en onvoldoende kracht in zijn armen heeft om zich op te duwen, kan hij meer zelfstandig uit een stoel opstaan. Hij heeft hulp nodig van zijn partner. Hij wil niet meer van anderen afhankelijk zijn.

Hulpvraaganalyse

Onderzoeksactiviteiten

Het is van belang dat er door de ergotherapeut minimaal een functioneel onderzoek wordt uitgevoerd.

- De relevante onderzoeksactiviteiten aankruisen.
- De verschillende items houden het volgende in:
 - gesprek met cliënt: gegevens verzamelen door met cliënt te praten;
 - gesprek met mantelzorger: gegevens verzamelen door met mantelzorger (partner/familielid/kennis) te praten;
 - dossierstudie: indien een dossier aanwezig is, kan dit worden gelezen om gegevens te verzamelen;
 - passing: op basis van een passing kan het pakket van eisen geformuleerd worden;
 - selectie: merk en type van de sta-op-stoel zijn geselecteerd en geoffereerd;
 - huisbezoek: op bezoek bij cliënt thuis;
 - stoel uitgetprobeerd: cliënt heeft stoel uitgetprobeerd om te bekijken of hij/zij ermee om kan gaan en of thuissituatie geschikt is;

- 'overleg andere disciplines, namelijk...:' indien overleg is gevoerd met andere disciplines, hier beschrijven;
- 'anders, namelijk...:' indien andere onderzoeksactiviteiten uitgevoerd zijn, hier beschrijven.

Aandoening/ziektebeeld

Een ergotherapeut mag geen medische diagnose vermelden. Een diagnose stellen of afgeven is voorbehouden aan artsen. Daarvoor geldt de medische geheimhoudingsplicht. In de adviesrapportage wordt verwezen naar de bijgevoegde medische machtiging van de behandelend arts. In deze medische machtiging wordt de diagnose door de arts vrijgegeven en toestemming gegeven om de voorziening aan te vragen.

In de eerste kolom kan de aard van de aandoening aangekruist worden. Hier is een onderscheid gemaakt tussen neurologische en orthopedische aandoeningen. Wanneer een aandoening niet duidelijk onder deze twee punten verdeeld kan worden, kan de mogelijkheid 'anders, namelijk...' aangekruist worden. Hier kan dan de aard van de aandoening bij ingevuld worden.

In de tweede kolom kan het verloop van de aandoening aangekruist worden. Als de aandoening progressief is, dan kan nog aangegeven worden of de aandoening een snel of langzaam progressief verloop heeft: doorhalen wat niet van toepassing is. Ook bij het item intermitterend/continu geldt: doorhalen wat niet van toepassing is. Er zijn meerdere aankruismogelijkheden.

Stoornissen in functies

In de eerste kolom staan de functies. Er wordt een onderscheid gemaakt in stoornissen in functie en stoornissen in structuur.

In de tweede kolom moet een omschrijving van deze functie worden gegeven; in de volgende kolommen wordt aangegeven waarop de omschrijving van toepassing is. Alleen de stoornissen die van invloed zijn op de aanvraag van een sta-op-stoel staan hierin vermeld. Wanneer iets niet van toepassing is op de cliënt hoeft dit ook niet aangekruist te worden.

In de tweede kolom kan een omschrijving gegeven worden van de stoornis in functie of structuur. De criteria om een stoornis te omschrijven zijn voor structuur en functie hetzelfde en gedefinieerd door:

- verlies of gebrek;
- afname;
- extra of overmaat;
- afwijking.

Stoornissen kunnen tijdelijk of blijvend zijn, progressief of regressief, intermitterend of continu. Daarnaast kan in de omschrijving aangegeven worden in welke lichaamsdelen de stoornis zich bevindt.

Voorbeeld

Functie	Schouder	Armen	Handen	Heupen	Benen	Voeten	Omschrijving
Spiersterkte		X			X		Afname

Beperkingen in activiteiten

In de eerste kolom staat de vaardigheid omschreven die van invloed is op de aanvraag van een sta-op-stoel.

In de volgende kolommen (1 t/m 6) kan aangekruist in welke mate er een beperking in de vaardigheden aanwezig is. Onder in de tabel staat de mate van beperking omschreven zoals die aangekruist kan worden. Aan alle vaardigheden dient een waarde toegekend te worden.

1 = normaal	Functioneren stemt overeen met leeftijd en sociale achtergronden.
2 = onafhankelijk, maar verminderd	Functioneren is minder dan kan worden verwacht gezien leeftijd en sociale achtergronden. De vaardigheid kan echter zonder hulp van derden worden uitgevoerd.
3 = moeizaam/pijnlijk	De vaardigheid kan uitgevoerd worden, de belasting van de vaardigheid kost onevenredig veel energie of veroorzaakt pijn of toename in pijn.
4 = met gebruik van hulpmiddelen/aanpassingen	Het uitvoeren van de vaardigheid is alleen mogelijk met behulp van hulpmiddelen en/of aanpassingen.
5 = met steun/hulp van derden	Het uitvoeren van de vaardigheid is alleen mogelijk met hulp van derden.
6 = onmogelijk	Het uitvoeren van de vaardigheid is niet mogelijk. Als de vaardigheid uitgevoerd kan worden met hulpmiddelen of derden, die niet voor handen zijn, dan is de vaardigheid onmogelijk.

In de laatste kolom is ruimte voor opmerkingen bij het aangekruiste. Als er bijvoorbeeld aangekruist wordt dat er gebruik gemaakt wordt van een hulpmiddel, kan dit in de laatste kolom aangegeven worden.

Voorbeeld

Vaardigheden	1	2	3	4	5	6	Opmerkingen
Transfers maken				x			Er wordt gebruik gemaakt van een transferplank

Inventarisatie omgevingsfactoren

Woonomgeving

De omgevingsfactoren van de cliënt moeten bij dit kopje hier beschreven worden. Belangrijke items hierbij zijn:

- De soort woning en de mate van aanpassing van de woning (aangepaste keukens, drempelvrij, hoogte van verschillende werkbladen).
- Indien gewenst of noodzakelijk: de soort vloerbedekking.

Aanwezige hulpmiddelen voor het verplaatsen

De hulpmiddelen die de cliënt heeft voor het verplaatsen, zowel binnenshuis als buitenshuis aankruisen en noemen.

Toetsing indicatiecriteria Regeling Hulpmiddelen

Hier aangeven op basis van welke indicaties iemand in aanmerking komt voor een sta-op-stoel.

Selectieproces

Programma van eisen

De tabel bestaat uit de kopjes onderdeel, omschrijving en maatvoering.

De genoemde onderdelen behoren meestal tot de standaard uitvoering van een sta-op-stoel. Bij de genoemde onderdelen kan aangegeven worden aan welke specifieke eisen zij moeten voldoen.

Bij de sta-op-functie staan drie mogelijkheden genoemd:

- Zitlift: hier wordt alleen de zitting gekanteld, de rest van de fauteuil blijft staan.
- Fauteuillift: hier wordt niet alleen de zitting maar de gehele fauteuil gekanteld.
- Verticale lift: hier wordt de gehele fauteuil verticaal verplaatst waardoor er tijdens gehele opsta proces volledige ondersteuning blijft van de bovenbenen.

Bij deze drie mogelijkheden geldt: doorhalen wat niet van toepassing is.

Bij de overige onderdelen kan een omschrijving gegeven worden, waarbij een omschrijving gegeven kan worden in termen van: mechanisch, elektrisch, in hoogte verstelbaar, standaard, soort materiaal, verrijdbaar (in geval van het onderstel), plaats (in het geval van de bediening) enzovoort. Wanneer iets niet van toepassing of niet noodzakelijk is, kan dit bij de omschrijving aangegeven worden.

Voor het opgeven van de maatvoering moet als volgt in zit gemeten worden:

Zitdiepte = bovenbeenlengte – 4 cm.

Zitbreedte = heupbreedte + 4 cm.

Zithoogte = onderbeenlengte inclusief schoenen.

Hoogte rugleuning = lengte van zitvlak tot schouders.

Hoogte armleggers = hoogte van zitting tot ellebogen bij afhangende schouders.

Lengte armleggers = lengte onderarm inclusief hand.

Advies van de ergotherapeut

Het advies van de ergotherapeut is de conclusie van alle onderdelen. De onderdelen dienen gerelateerd te worden aan de hulpvraag van de cliënt. Er kan tevens informatie geplaatst worden die men in de rest van de standaard niet heeft kunnen plaatsen. Tevens kan vermeld worden of er een passing is uitgevoerd.

Voorbeeld

Cliënt heeft als gevolg van een progressieve neurologische aandoening onvoldoende kracht in de benen om te gaan staan vanuit zit. Daarnaast is de kracht in de armen verminderd waardoor cliënt zich onvoldoende op kan duwen tijdens het gaan staan. Cliënt kan op dit moment niet opstaan zonder hulp van derden. Cliënt wordt geholpen door zijn/haar partner maar wil graag weer zelfstandig op kunnen staan. Een stoel die voldoet aan de normale ergonomische eisen biedt onvoldoende ondersteuning. Om de belemmeringen op te heffen is een sta-op-stoel met fauteuillift de goedkoopste adequate oplossing. Er is een passing uitgevoerd. Voor verdere eisen zie programma van eisen.

Passing uitgevoerd

Doorhalen wat niet van toepassing is.

Als een passing is uitgevoerd en er tot een geschikte sta-op-stoel is gekomen, dan kan een offerte toegevoegd worden aan de bijlage. Let hierbij op het standaardpakket van de zorgverzekeraar.

Bijlagen

Een medische machtiging van de behandelend arts moet altijd toegevoegd worden.

Mocht er na de passing gekozen zijn voor een bepaalde sta-op-stoel, dan kan een offerte toegevoegd worden. Doorhalen wat niet van toepassing is.

Afsluiting

Bij de afsluitende tekst kan nogmaals het telefoonnummer van de behandelend ergotherapeut vermeld worden. Na de afsluitende tekst wordt een handtekening gezet door de behandelend ergotherapeut. Hieronder worden naam en functie ingevuld. Tevens kan de cliënt een handtekening zetten.

Aanvraag van een sta-op-stoel

Adviesrapportage opgesteld door:

Naam ergotherapeut:

Bereikbaar op:

Telefoonnummer:

Faxnummer:

E-mail adres:

Datum aanvraag:

Gegevens aanvrager

Naam:	Geboortedatum:
Adres:	Zorgverzekeraar:
Postcode:	Verzekeringsnummer:
Woonplaats:	
Telefoonnummer:	

Hulpvraag van de aanvrager

Hulpvraaganalyse

Onderzoeksactiviteiten	
☐ Gesprek met cliënt	☐ Huisbezoek
☐ Dossierstudie	☐ Functioneel onderzoek
☐ Passing/selectie	☐ Overleg met andere disciplines
☐ Anders, namelijk	

Aandoening/ziektebeeld

Medische diagnose volgens bijgevoegde medische machtiging van de huisarts/specialist.

Aard van de aandoening is:	Verloop van de aandoening:
☐ Neurologisch	☐ Chronisch
☐ Orthopedisch	☐ Progressief: snel / langzaam
☐ Reumatologisch	☐ Intermitterend / continu
☐ Anders, namelijk	☐ Onbekend

Stoornissen							
Functie	Schouder	Armen	Handen	Heupen	Benen	Voeten	Omschrijving
<i>Inspanningstolerantie</i> (vermoeibaarheid)							
<i>Sensibiliteit</i> (waarneming van druk)							
<i>Pijngewaarwording</i>							
<i>Urinecontinentie</i> (Incontinentie)							
<i>Vestibulair</i>							
– Duizeligheid							
– Valneigingen							
<i>Bewegingssysteem</i>							
– Mobiliteit, stabiliteit, gewrichten							
– Spierkracht							
– Spiertonus							
<i>Controle van willekeurige bewegingen</i>							
– Coördinatie							
– Steunfunctie							
Structuur							
– Contractuur							
– Amputatie							
– Huideffecten							
Toelichting bij stoornissen							

Beperkingen in activiteiten							
1 = normaal 2 = onafhankelijk 3 = moeizaam/pijnlijk				4 = met gebruik van hulpmiddelen/aanpassingen 5 = met steun/hulp van derden 6 = onmogelijk			
Vaardigheden	1	2	3	4	5	6	Opmerkingen
Zittende houding op stoel handhaven							
Veranderen van zithouding							
Gaan zitten vanuit stand							
Vanuit zit tot stand komen							
Lopen							
Staan							
Transfers maken							
Grijpen, reiken, manipuleren							
Toelichting bij beperkingen in activiteiten							

Inventarisatie omgevingsfactoren

Woonomgeving ☐ Heeft onaangepaste woning ☐ Heeft aangepaste woning Aanwezige hulpmiddelen voor het verplaatsen ☐ Loophulpmiddel namelijk: ☐ Rolstoel namelijk: ☐ Scootmobiel
Toelichting bij omgevingsfactoren

Toetsing indicatiecriteria Regeling Hulpmiddelen

☐ Cliënt heeft problemen met zitten ☐ Cliënt heeft problemen met opstaan ☐ Cliënt heeft problemen met het gaan zitten ☐ Anders, zie advies

Selectieproces

Programma van eisen			
Sta-op-functie	☐ Zitlift ☐ Fauteuillift ☐ Verticale lift		
Zitting	☐ Zitdiepte: cm ☐ Zitbreedte: cm ☐ Zithoogte: cm		
Rugleuning	☐ Hoogte: cm		
Armleggers	☐ Hoogte: cm ☐ Lengte: cm		

Onderdeel	Standaard	Aangepast	Omschrijving
Onderstel			
Zithoek			
Bediening			
Bekleding			

Onderdeel	Nodig	Niet nodig	Omschrijving
Beensteun			
Hoofdsteun / nekondersteuning			
Lumbaalsteun			

Toelichting bij selectieproces

--

Advies ergotherapeut

(voor het schrijven van het advies, lees toelichting en voorbeeldzin)

Cliënt kan niet volstaan met stoel die voldoet aan normale ergonomische eisen, sta-op-stoel is goedkoopst adequate oplossing

Passing uitgevoerd: ja / nee

Ik verzoek u namens cliënt een sta-op-stoel volgens bovenstaand advies in bruikleen te verstrekken.

Met vriendelijke groet,

Ergotherapeut:

Cliënt:

C.c.: Cliënt
 Behandelend huisarts/specialist
 Ergotherapeutisch dossier

Bijlagen: Medische machtiging van behandelend arts
 Offerte ja / nee